

Η υπέρμετρη λήψη ηρεμιστικών και ναρκωτικών ουσιών

του **Αλέξη Ν. Δερμετζόγλου**

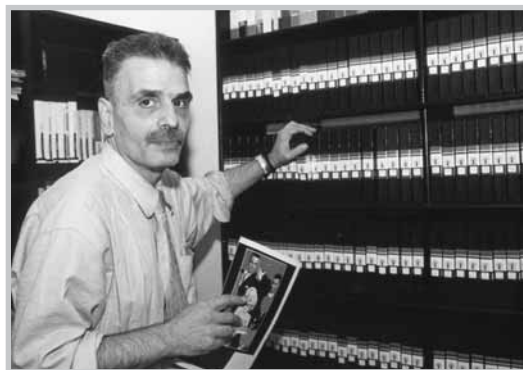
Κριτικού κινηματογράφου
 Ιατρού Μικροβιολόγου
 alex_derm@freemail.gr

Η χρήση ναρκωτικών και άλλων ανάλογων ουσιών (ηρεμιστικών κ.τ.λ.) είναι το κυρίαρχο πρόβλημα της σύγχρονης εποχής. Ήδη στη χώρα μας θρηνούμε καθημερινά θύματα ειδικά στις νεαρές ηλικίες. Οι εικόνες είναι συνταρακτικές. Βλέπω, βλέπουμε νέα βασικά παιδιά να παραπαίουν στους δρόμους, να τρεκλίζουν, να αναζητούν μισό... ευρώ. Ατελείωτες ουρές νέων βρίσκονται στη λίστα αναμονής για να βρουν μια θέση στους ειδικούς χώρους αποτοξίνωσης, εκλιπαρώντας ουσιαστικά για μια χούφτα μεθαδόνης (τυπικό υποκατάστατο γνωστών ναρκωτικών ουσιών).

Η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών αποτελεί από τις πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις. Τα βρίσκει πλέον κανείς παντού: Στα μπαρ, στους χώρους διασκέδασης, δυστυχώς στα σχολεία, σε όλες τις ηλικίες τόσο σε μικρές όσο και σε μεγαλύτερες. Τα καρτέλ ναρκωτικών, η διακίνηση, οι μεγαλέμποροι, τα βαποράκια και οι χρήστες. Οι τελευταίοι είναι οι πλέον αθώοι από όλη αυτή την αλυσίδα της διαδικασίας. Αθώα θύματα εκμετάλλευσης, αθλιότητας, πορνείας (για να βρουν κάποια ευρώ για τη δόση) και από την άλλη μεριά τεράστια κέρδη για τους διακινητές.

Όπως γίνεται κατανοητό, το θέμα είναι ιδιαίτερα δελεαστικό και κοινωνικο-καταγγελτικό αλλά και αβανταδόρικο. Έτσι, λοιπόν, το σινεμά το προσήγγισε και εξακολουθεί να το κάνει συνεχώς. Ειδικά στην εποχή μας, που η έξαρση της διακίνησης αλλά και της χρήσης ναρκωτικών βρίσκονται σε ανοδική πορεία, δεν υπάρχει σχεδόν σύγχρονη ταινία που να μην ασχολείται με τα ναρκωτικά ή να μην κάνει αναφορά σ' αυτά.

Κάνοντας μια πρόχειρη μόνον ανθολόγηση, παρατηρώ ότι εδώ και τουλάχιστον 50 και παραπάνω χρόνια υπάρχουν σπουδαίες αλλά και δη-

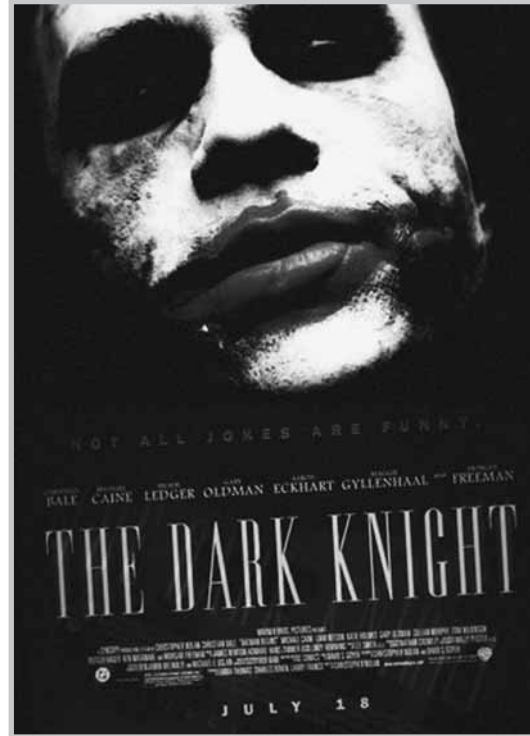

μαγωγικές ταινίες που έχουν σχέση με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών.

Και εδώ πρέπει να δούμε τα θέματα διακριτά. Θα ανακαλύψουμε ταινίες που έχουν να κάνουν με τη νέα γενιά αλλά και με την ευφορία των ψευδαισθήσεων, ορισμένες σε οικονομικά προνομιακούς κύκλους. Άλλες αναφέρονται στη διακίνηση, ορισμένες λειτουργούν καταγγελτικά.

Δυστυχώς, σε ορισμένους μεγαλοαστικούς είτε σε χώρους καλλιτεχνών τα ναρκωτικά κάνουν θραύση και μάλιστα θεωρούνται in.

Επ' αυτού έχουμε αμέτρητα παραδείγματα, αλλά θα παραμείνω κλασικά σε δύο: Ο ηθοποιός Ρόμπερτ Ντάουνι Τζούνιορ ανακηρύχθηκε πρόσφατα από τις πιο σημαντικές φυσιογνωμίες της εποχής του. Ωστόσο, παρά το μεγάλο ταλέντο του, σπατάλησε τη ζωή του. Επανελημμένα χρησιμοποίησε ναρκωτικές ουσίες, εισήλθε σε κέντρα αποτοξίνωσης, φαινόταν πως έχασε το παιχνίδι, έως ότου επανήλθε δριμύτερος. Η εξαιρετική υπόδυσή του ως **"Iron Man"** στην ομώνυμη ταινία που έκαμε ρεκόρ εισπράξεων απέδειξε πως επανέκαμψε χωρίς εξαρτήσεις.

Μέσα στο καλοκαίρι είδαμε τον «**Μαύρο ιππότη**», μια ακόμα ταινία γύρω από τον «**Μπάτμαν**», όπου στον ρόλο του παρανοϊκού Τζόκερ βρίσκεται ο Κιθ Λέτζερ, ήδη διακεκριμένος και γνωστός από την «**Επιστροφή στο Brokeback mountain**». Ο Λέτζερ δεν είχε υπερβεί τα 30, όταν προ καιρού βρέθηκε νεκρός. Όπως αποδείχθηκε, πήρε σε υπερβολική δόση νομίμως συνταγογραφημένα ηρεμιστικά. Ήθελε να χαλαρώσει, μια και ο ρόλος του τον επηρέασε βαθύτατα.

Τα πράγματα είναι απαισιόδοξα, μια και πολλοί εξομολογούνται πως έχουν συνεχείς αιπνίες, άγχος, υπερκινητικότητα. Υπάρχει άραγε ελπίδα σ' όλ' αυτά; Εξαρτάται. Θα πρέπει να ανατρέξουμε στη δεκαετία του '50, για να συναντήσουμε την αξεπέραστη, ασπρόμαυρη, νεοκλασική ταινία του Ότο Πρέμινγκερ «**Ο άνθρωπος με το χρυσό χέρι**» με τον Φρανκ Σινάτρα και την Κιμ Νόβακ. Εκεί ο βασικός ήρωας, που κάνει ενέσεις στα χέρια και έχει φοβερές εξαρτήσεις, καταφέρνει στο τέλος και ξεκόβει χάρις στην αγάπη και τη στήριξη μιας ωραίας γυναίκας.

Σε ό,τι αφορά στη σχέση νέων με ναρκωτικές ουσίες, θα πρέπει να σημειώσω τη συνταρακτική, γερμανική δημιουργία «**Κριστίν F πόρνη στα 14 για ναρκωτικά**», ένα φιλμ που σόκαρε με την ει-

λικρίνεια και την ωμότητά του τη δεκαετία του '80. Ο Γκας Βαν Σαντ στο «**Ντράγκστορ κάουμποϊ**» θα μιλήσει ρεαλιστικά αλλά και με κατανόηση για μια ομάδα νέων που «χτυπάνε» φαρμακεία, για να κλέψουν χάπια.

Φυσικά, να σημειώσω και μια άλλη γνωστή ταινία (που το σενάριό της προέρχεται από μυθιστόρημα), το «**Λιγότερο από το μηδέν**». Σημειώνω και τη «**More πορεία προς τον λευκό θάνατο**». Όσο για την Ελλάδα, νέοι και ναρκωτικά συναντιούνται στο φιλιμ-σοκ «**Πες τη μορφίνη ακόμα την ψάχνω**» αλλά και στο «**Από την άκρη της πόλης**» του Κωνσταντίνου Γιάνναρη.

Τι είναι τελικά τα ναρκωτικά; Ο λάθος τρόπος για να συναντήσεις ένα «όνειρο». Κάπως έτσι μίλησε ο Ρότζερ Κόρμαν για το «**Ταξίδι**» (αναφορά στο ελ ες ντι) ή η Σλάββα Τσούκερμαν με τον «**Υγρό ουρανό**». Κάποιες φορές αυτό μπορεί να καταγράφεται ως ένας διασκεδαστικός αντικομπορμισμός όπως, π.χ., στο «**Trainspotting**» του Ντάνι Μπόιλ.

Ωστόσο, το πιο καίριο και συνταρακτικό σχόλιο καταγράφεται στο πολύκροτο «**Ρέκβιεμ για ένα όνειρο**» του Ντάρεν Αρονόφσκι. Οι νέοι εδώ μπλέκονται στα ναρκωτικά, αλλά το πρόβλημα υπάρχει και στις 55άρες γυναίκες. Η Έλεν Μπέρστιν παίζει έναν εκπληκτικό ρόλο, είναι μια γυναί-

κα εθισμένη στις ηρεμιστικές ουσίες, εξαιτίας κάποιου τηλεοπτικού σόου. Το «όνειρο» ήταν, λοιπόν, κάλπικο. Αλλά φυσικά τα ναρκωτικά δεν φυτρώνουν στους δρόμους. Κάπου παρασκευάζονται και κάποιοι τα διακινούν.

Έχουμε δει δεκάδες φιλμ με εμπόρους ναρκωτικών αλλά και αστυνομικούς που τους καταδιώκουν. Δεν μπορούν να μετρηθούν. Σχετικά πρόσφατα προβλήθηκε το «**Η νύχτα μάς ανήκει**» του Τσαρλς Γκρέι και, πάνω απ' όλα, το «**American gangster**» του Ρίντλεϊ Σκοτ. Το φιλμ, όπως είναι γνωστό, βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα στα τέλη της δεκαετίας του '60. Αφορά σε έναν πανέξυπνο έμπορο ναρκωτικών που ήταν τόσο θρασύς ώστε μετέφερε ηρωίνη από το εμπόλεμο Βιετνάμ, που οι συνεργάτες του την έκρυβαν μέσα στα φέρετρα των νεκρών Αμερικανών που επέστρεφαν στις ΗΠΑ.

Σημειώνω και το βραβευμένο «**Traffic**» του Στίβεν Σόντερμπεργκ, που αναφέρεται στη διακίνηση ναρκωτικών από το Μεξικό στις ΗΠΑ.

Και για να κλείσω αυτό το σημείωμα, ταινίες με έντονη αναφορά στις ναρκωτικές ουσίες είναι: «**Τα βαποράκια**» από τον Σπάικ Λι, «**Η άσπρη**» της Γαλλίδας Ζιλιέτ Μπετρό, «**Ο σημαδεμένος**» του Μπράιαν Ντε Πάλμα και φυσικά το «**Blow**» (με τον Τζόνι Ντεπ), που βασίζεται σε πραγματικά πρόσωπα και έχει να κάνει με την πραγματική ιστορία ενός βαρόνου κοκαΐνης.

Βέβαια, αυτές οι ιστορίες ούτε στο σινεμά ούτε στη ζωή έχουν καλή εξέλιξη κι ευτυχές τέλος. Το σίγουρο, όμως, είναι – και αυτό δεν αποτελεί ηθικολογία – πως σε τέτοιες περιπτώσεις την πληρώνουν είτε με τη ζωή τους ή με την υγεία τους ή με την κοινωνική τους πτώση οι διάφοροι χρήστες σ' έναν κόσμο που συνεχώς πιέζει τα άτομα.

Κομψή κυρία, 35 x 50cm.